

EFFECTBEOORDELING ZONNEPARK

HOEVEN (ONG.)

TE NEDERWEERT-EIND

Ecologie

Rapportage effectbeoordeling natuurzone

Hoeven (ong.) te Nederweert-Eind

Opdrachtgever	Het Kruis b.v. Ulvenhoutselaan 115 4834 ME Breda
Rapportnummer	8449.002
Versienummer	D2
Status	Eindrapportage
Datum	3 maart 2020
Vestiging	Limburg Rijksweg Noord 39 6071 KS Swalmen 088 - 5001600 swalmen@econsultancy.nl
Opsteller	ing. [REDACTED]
Paraaf	[REDACTED]
Kwaliteitscontrole	[REDACTED]
Paraaf	[REDACTED]

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy aanvaardt op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	4
3	OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	5
	3.1 Provinciaal Omgevingsplan Limburg	6
	3.2 Zilvergroene natuurzone	6
4	EFFECT BEOORDELING ZILVERROENE NATUURZONE	7
	4.1 Ecologische verbinding habitattypen en natuurdoeltypen	7
	4.2 Kernkwaliteiten	8
5	CONCLUSIE	10

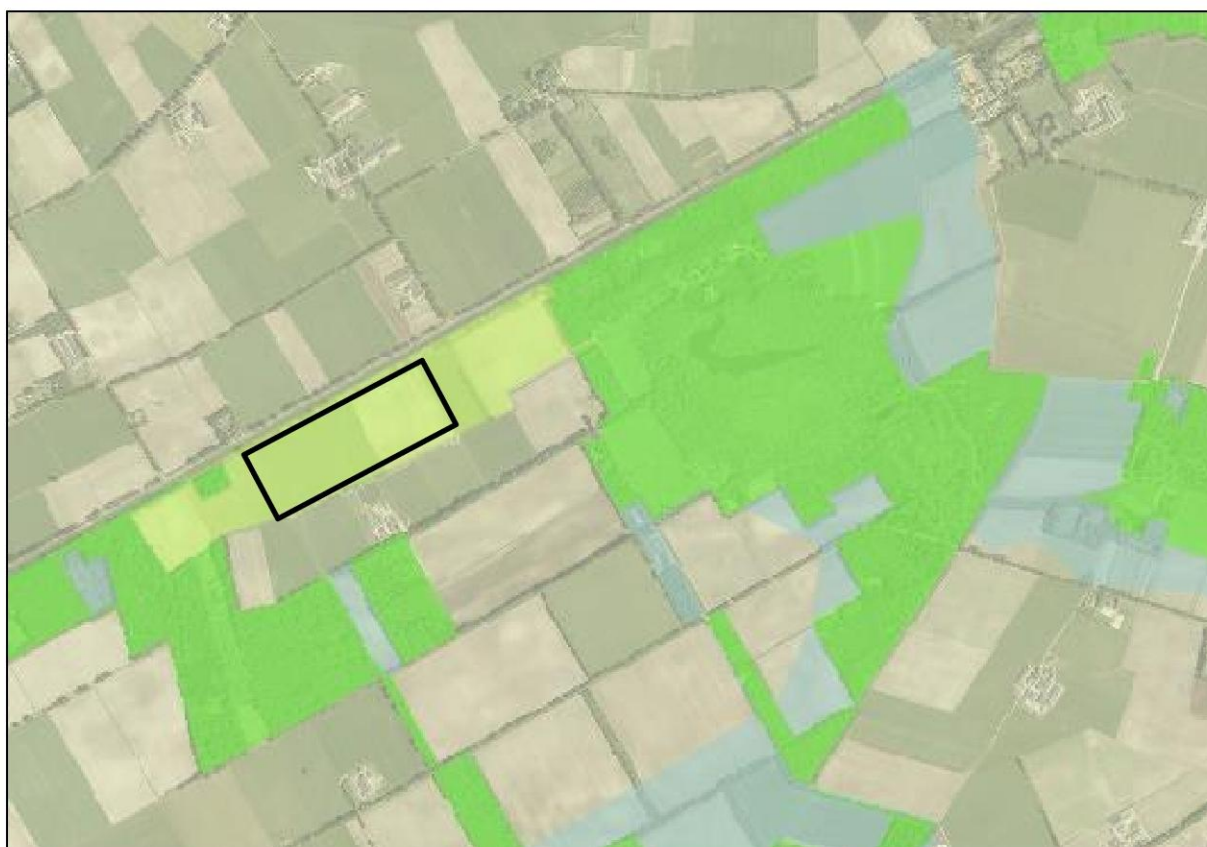
1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Het Kruis b.v. opdracht gekregen voor het uitvoeren van een effectbeoordeling zilvergroene natuurzone aan Hoeven (ong.) te Nederweert-Eind.

De effectbeoordeling is uitgevoerd in het kader van de realisatie van een zonnepark op de onderzoekslocatie en heeft als doel om de effecten van het beoogd gebruik op de kernkwaliteiten en omgevingscondities van het Natuurnetwerk Limburg te onderzoeken.

De effectbeoordeling is uitgevoerd naar aanleiding van de voorafgaande resultaten uit de quickscan flora en fauna die Econsultancy in december 2018 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 8449.002, d.d. 18 december 2018).

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie behorend bij de Zilvergroene landschapszone en ten opzichte van de Goudgroene natuurzone (donker groen).

Figuur 3. Afwateringssloot grens zuidzijde van percelen.

Figuur 4. Oostelijk perceel vanuit het zuidoosten gezien.

Figuur 5. De dijkelling ten noorden van de percelen.

Figuur 6. Wildoversteekpunt sloot (oostelijke grens onderzoekslocatie).

Figuur 7. Overzichtsfoto percelen vanuit het oosten gemaakt.

Figuur 8. Dijk van de Noordervaart.

3 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving. Het Natuurnetwerk is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor Natuurnetwerk Nederland (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren.

De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

Initiatiefnemers van ingrepen binnen of in de directe nabijheid van het Natuurnetwerk Nederland dienen de effecten van de ingreep op kernkwaliteiten en omgevingscondities te onderzoeken. De omgevingscondities zullen ten opzichte van de oorspronkelijke situatie mogelijk veranderen. Dit zal middels een zogenaamd "nee, tenzij-onderzoek" nader moeten worden onderzocht.

Ingrepen die de natuur significant aantasten, mogen niet worden toegestaan in het bestemmingsplan ("nee"), tenzij ze een groot openbaar belang dienen én er geen alternatieven zijn buiten de natuur. Als het toegestaan is, is natuurcompensatie verplicht (op een andere plek moet dan nieuwe natuur komen).

3.1 Provinciaal Omgevingsplan Limburg

Het plangebied in Nederweert-Eind is in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (2014) aangewezen als Zilvergroene natuurzone. Ruimtebeslag op de Zilvergroene natuurzone dient getoetst te worden aan de waarde als ecologische verbinding voor habitattypen van Natura 2000-gebieden en natuurdoeltypen van de Goudgroene natuurzone.

De Goudgroene natuurzone vormt het Limburgse deel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Binnen de Goudgroene natuurzone streeft de provincie naar behoud en beheer van bestaande natuur en de ontwikkeling van nieuwe natuur. Het beleid binnen de Bronsgroene landschapszone en Zilvergroene natuurzone is erop gericht om de landschappelijke kernkwaliteiten te behouden, te beheren, te ontwikkelen en te beleven. De kernkwaliteiten van de Bronsgroene landschapszone en Zilvergroene natuurzone zijn, het:

- Groene karakter;
- Visueel-ruimtelijk karakter;
- Cultuurhistorisch erfgoed;
- Reliëf.

Provinciale Staten van Limburg hebben het Provinciaal Omgevingsplan 2014 en de Omgevingsverordening Limburg 2014 vastgesteld waarin op hoofdlijnen is vastgelegd hoe omgegaan dient te worden met compensatie van natuur- en landschapswaarden. De Beleidsregel natuurcompensatie 2018 is een verdere uitwerking van dit compensatiebeleid. In de volgende paragrafen wordt de in het plangebied voorkomende kernkwaliteiten en de effecten van de aanleg van een zonnepark bij Nederweert-Eind nader beschreven.

3.2 Zilvergroene natuurzone

Juridisch kader

Het plangebied voor de aanleg van het zonnepark ligt binnen de in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (2014) aangewezen Zilvergroene natuurzone. De Zilvergroene natuurzone is een samenstel van gebieden grenzend aan en verbindingen vormend tussen gebieden van de Goudgroene natuurzone, waaronder de Natura 2000-gebieden. In de Omgevingsverordening Limburg 2014 (Artikel 2.13.2) is bepaald dat bij activiteiten binnen de Zilvergroene natuurzone rekening moet worden gehouden met de waarde van het gebied als ecologische verbinding voor Natura 2000-gebieden en Goudgroene natuurzone. Daarnaast moet worden aangegeven op welke wijze met de bescherming en versterking van de kernkwaliteiten is omgegaan en hoe eventuele negatieve effecten zijn gecompenseerd. De kernkwaliteiten van de Zilvergroene natuurzone zijn: het groene karakter, het visueel-ruimtelijk karakter, het cultuurhistorisch erfgoed en het reliëf.

Onderzoeksmethodiek

In de navolgende paragrafen wordt ingegaan op de waarde van het plangebied als ecologische verbinding tussen gebieden gelegen binnen de Goudgroene natuurzone met het oog op de impact voor de habitattypen in de Natura 2000-gebieden en met het oog op de instandhouding van de natuurdoeltypen in de aangrenzende Goudgroene natuurzone. Vervolgens komen de effecten op de in het plangebied voorkomende kernkwaliteiten aan bod.

4 EFFECT BEOORDELING ZILVERROENE NATUURZONE

4.1 Ecologische verbinding habitattypen en natuurdoeltypen

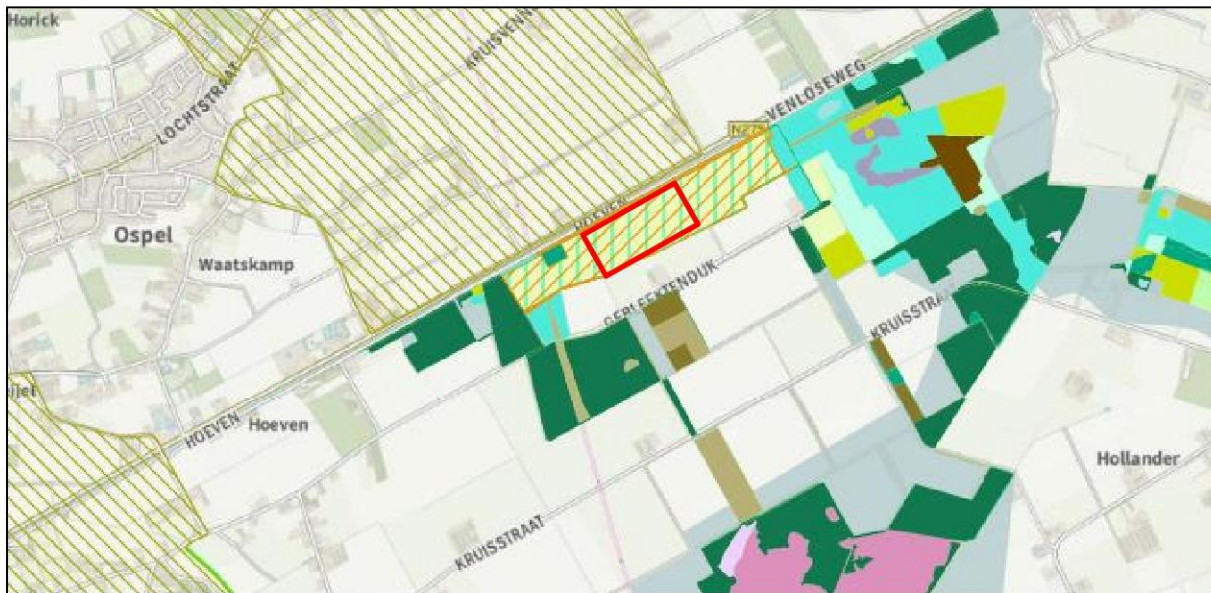
Het plangebied bevindt zich volledig in de Zilvergroene natuurzone. Het zonnepark wordt gerealiseerd op een tweetal open akkers met beheertypen botanisch waardevol grasland (A02.01) en botanisch waardevol akkerland (A02.02). Ruimtebeslag op de Zilvergroene natuurzone dient getoetst te worden aan de waarde als ecologische verbinding voor habitattypen van Natura 2000-gebieden en natuurdoeltypen van de Goudgroene natuurzone. Zie figuur 10 voor de ligging van de zonneweide in de Zilvergroene natuurzone (lichtgroen gestreept).

Het plangebied heeft geen waarde als ecologische verbinding met het oog op de impact voor de habitattypen in de omliggende Natura 2000-gebieden. De reden hiervoor zijn de afstand en de aanwezige natuurwaarden van het zonnepark. Natura 2000-gebied Sarsven en De Banen ligt op 2.500 meter afstand van het ruimtebeslag op de Zilvergroene natuurzone. Natura 2000-gebied Sarsven en De Banen heeft alleen instandhoudingsdoelen voor habitattypen in water (H3110 zeer zwakgebufferde vennen, H3130 zwakgebufferde vennen en H3140 kranswierwateren). De Zilvergroene natuurzone heeft dan ook geen impact op de habitattypen van Natura 2000-gebied Sarsven en De Banen omdat deze habitattypen niet voorkomen in het plangebied en ook niet kunnen ontwikkelen in dit deel van de Zilvergroene natuurzone.

Ditzelfde geldt voor de functie als ecologische verbinding met het oog op de natuurbeheertypen van de Goudgroene natuurzone. Het nabijgelegen terrein dat is aangewezen als de Goudgroene zone (westzijde) heeft natuurbeheertype N15.02; Dennen-, eiken- en beukenbos en aan de oostzijde grenst de Zilvergroene natuurzone aan Goudgroene zone met natuurbeheertype N14.02; Hoog- en laagveenbos. Zie figuur 10 ligging Zilvergroene natuurzone als verbinding tussen aangrenzende Gouden natuurzone (donker groen en lichtblauw). In de huidige situatie is er op het deel van het ruimtebeslag landbouwgrond aanwezig en is de locatie niet ingericht als zijnde botanisch waardevol grasland noch als botanisch waardevol akkerland. Landbouwgrond speelt geen rol als ecologische verbinding tussen de gebieden met Dennen, eiken-, en beukenbos en hoog- en laagveenmos omdat deze uit andere soorten bestaan. Ruimtebeslag op dit gebied leidt derhalve ook niet tot effecten op de ecologische verbinding tussen gebieden gelegen binnen de Goudgroene natuurzone met het oog op habitattypen in Natura 2000-gebieden.

Conclusie:

Er vindt ruimtebeslag plaats op gebied van de Zilvergroene natuurzone. De waarde als ecologische verbinding komt echter niet in het geding. Voor ruimtebeslag in de zilvergroene natuurzone is vanuit ecologie geen ontheffing nodig en compensatie is ook niet aan de orde.

Figuur 10. Locatie zonneweide (rood omlijnd) in de Zilvergroene natuurzone (lichtgroen gestreept) verbinding tussen aangrenzende Gouden natuurzone (donker groen en lichtblauw).

4.2 Kernkwaliteiten

De kernkwaliteiten van de Zilvergroene natuurzone evenals de effecten op de kernkwaliteiten en de wijze waarop met de bescherming van de kernkwaliteiten is omgegaan is onderstaand beschreven.

Groene karakter

Vanuit het provinciaal beleid wordt het plangebied gekenmerkt als een jonge heideontginning. De kwaliteitsimpulsen van de provincie zijn binnen dit gebied gericht op het versterken van de groenstructuren het ontwikkelen van een mozaïeklandschap. Het voorgenomen plan voorziet in het versterken van dit mozaïek landschap door het plangebied landschappelijk te omlijsten met struweel, bomen en bloemrijke randen. Dit zal resulteren in een versterking van het huidige landschap en bijbehorende cultuurhistorische en ecologische waarden. Hiertoe is door de initiatiefnemer een Landschappelijk inpassingsplan opgesteld (Bron: Royal HaskoningDHV, ref. BG4525_TP_RP_1910071133, d.d. 10 oktober 2019). In het inpassingsplan is opgenomen dat 14% van het plangebied wordt ingericht als natuur. Daarnaast worden op drie plaatsen bestaande oudere houtopstanden met nieuwe struweelzones verbonden waardoor een robuuster ecologisch netwerk wordt gecreëerd, waar diverse dier- en plantensoorten baat bij zullen hebben (figuur 11).

Effectenbeoordeling:

De aanleg van het zonnepark vindt plaats in de Zilvergroene natuurzone. De kwaliteitsimpulsen van de provincie zijn binnen dit gebied gericht op het versterken van de groenstructuren het ontwikkelen van een mozaïeklandschap. Door de initiatiefnemer is hiertoe een landschappelijk inpassingsplan opgesteld. De landschappelijke inpassing draagt bij aan een positief effect ten aanzien van de kernkwaliteit groene karakter.

Figuur 11. De oranje zones verbinden de groene lijst van het zonnepark met omliggende groenstructuren en verankeren zo het zonnepark in haar omgeving (Bron: Royal HaskoningDHV).

Visueel-ruimtelijk karakter

Tussen de Gebleektendijk en de Noordervaart liggen landbouwpercelen die in gebruik zijn als weiland of akker. Dit agrarische landschap valt onder de noemer jonge heideontginning. Een rationeel verkaveld gebied dat tot ver in de 19e eeuw als woeste grond te boek stond. De ontwikkeling door heide ontginning heeft geleid tot het ontstaan van een mozaïeklandschap. De Zilvergroene natuurzone wordt gekenmerkt door een halfopen karakter door groen met afwisselend agrarische percelen. In de toekomstige situatie zal dit mozaïeklandschap verder worden versterkt door de realisatie van drie groene corridors. Juist deze extra groene corridors maken het raamwerk van groene randen met daarbinnen eenvormige kamers compleet en verbinden zo de groenzones aan de Gebleektendijk met die van de Noordervaart.

Effectenbeoordeling: het zonnepark versterkt mede door het landschappelijke inpassingsplan het kenmerkende mozaïeklandschap. Er is sprake van een positief effect op de kernkwaliteit visueel-ruimtelijk karakter in de Zilvergroene natuurzone.

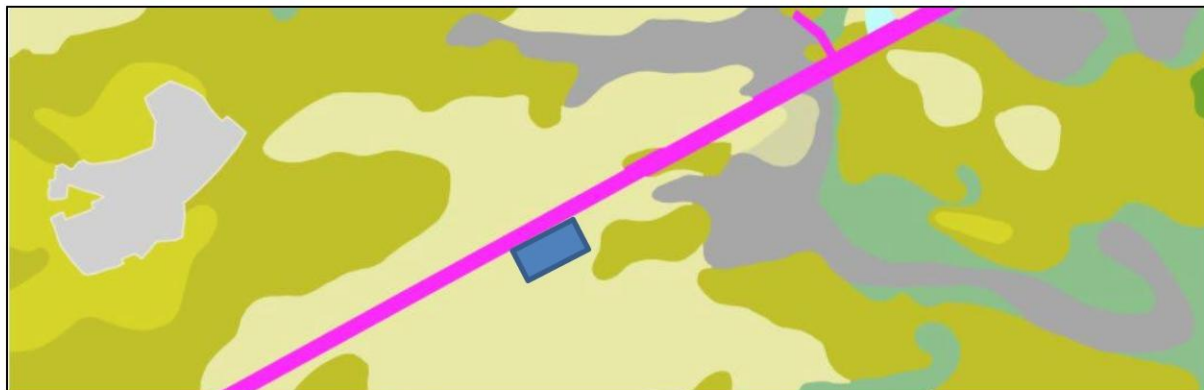
Cultuurhistorisch erfgoed

De Zilvergroene natuurzone bij Nederweert-Eind bestaat uit agrarische landschap dat valt onder de noemer Jonge heideontginning. Een rationeel verkaveld gebied dat tot ver in de 19e eeuw als woeste grond te boek stond. In 1850 was de Noordervaart al gegraven, maar lag dit gebied er nog onontgonnen bij. Bij de ontginning is de richting van het kanaal als verkavelingsrichting overgenomen en ruimtelijk vormen het kanaal en het jonge ontginningslandschap nu één geheel.

Effectenbeoordeling: De voorgenomen activiteit heeft geen negatief effect op de kernkwaliteit het cultuurhistorisch erfgoed in de Zilvergroene natuurzone.

Reliëf

Het landschap rond Nederweert-Eind kenmerkt zich door grote open gebieden welke ontstaan zijn door de ontginning van heide (zie figuur 12). De Zilvergroene natuurzone (blauwe vlak) ligt op de overgang naar een oude geulvormige laagte, waarin het plangebied ligt. De laagte is de donkergrijze slinger. Lichtgeel zijn dekzandvlaktes zonder esdek, terwijl aan de westzijde de groene kleuren duiden op dekzandruggen al dan niet met een oud bouwlanddek. (Bron: Atlas van Limburg). De afzettingen, waarin deze zandige bodem is ontstaan, behoren geologisch gezien tot de formatie van Bortel met een dek van het laagpakket van Wierden oftewel de bodem bestaat uit fluvioperiglaciale afzettingen van leem en zand met daaroverheen een zanddek.

Figuur 12. De geomorfologische kaart laat zien dat het plangebied van origine een dekzandvlakte zonder esdek is.

Effectenbeoordeling: Door de voorgenomen plannen zullen er geen veranderingen plaatsvinden ten aanzien van de geomorfologische en aardkundige waarden en processen en kwaliteit van de bodem. Er zijn geen negatieve effecten op de kernkwaliteit reliëf in de Zilvergroene natuurzone.

5 CONCLUSIE

Als gevolg van het project vindt er ruimtebeslag plaats binnen de Zilvergroene natuurzone. Dit leidt echter ecologisch gezien niet tot aantasting van de kernkwaliteiten omdat deze geen ecologisch toetsbare waarden bevatten. Tevens is er geen sprake van aantasting van de ecologische verbindingfunctie. Een ontheffing en compensatie is derhalve vanuit ecologisch opzicht niet aan de orde.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

Algemene Literatuur

Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN), uitvoerportaal; ahn.arcgisonline.nl, zoekgebied Nederweert-Eind. Geraadpleegd op 6 februari 2020.

Nationale Database Flora en Fauna (NDFF), uitvoerportaal; <https://ndff-ecogrid.nl>, zoekgebied Nederweert-Eind, periode 2010-2020.

Nationale Georegister, uitvoerportaal; <http://nationaalgeoregister.nl>, zoekgebied Nederweert-Eind, kaart Geomorfologische en aardkundige processen. Geraadpleegd op 6 februari 2020.

Provincie Limburg. Atlas Limburg. Geraadpleegd op 6 februari, van <https://portal.prvlimburg.nl/viewer/app/default>, zoekgebied Nederweert-Eind.

Rapport landschappelijke inpassing van Zonnepark Het Kruis te Nederweert, Royal HaskoningDHV, ref. BG4525_TP_RP_1910071133, d.d. 10 oktober 2019

Algemene websites

www.limburg.nl (EHS en beschermde gebieden in Limburg)

www.rijksoverheid.nl (natuurwetgeving)

www.mijn.rvo.nl (natuurwetgeving)

www.rvo.nl (nationale natuurwetgeving en soortenstandaarden)

www.ahn.arcgisonline.nl (AHN kaart)

www.BIJ12.nl

